

רע"פ 2258/13 - אליהו מאירוב נ' מדינת ישראל

רע"פ 2258/13 - אליהו מאירוב נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 2258/13

אליהו מאירוב

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט העליון

[30.04.2013]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 18.12.2013, בעפ"ג 50118-10-12, שניתן על-ידי כב' השופטים א' טל - סג"נ; צ' דותן; ו- ה' עובדיה

החלטה

- לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, בעפ"ג 50118-10-12 (כב' השופטים א' טל - סג"נ, צ' דותן ו-ה' עובדיה), מיום 18.12.2012, אשר קיבל באופן חלקי את ערעורו של המבקש על גזר הדין שהושת עליו בבית משפט השלום בנתניה (כב' השופטת ש'בן שלמה - סג"נ), בת"פ 12523-09-10, מיום 24.9.2012.
- יצוין, כי בהחלטתי מיום 24.3.2013 קבעתי כי המבקש, אשר איננו מיוצג בהליך זה, יופנה אל הסנגוריה הציבורית על מנת שזו תשקול את ייצוגו. בהודעה מטעם הסנגוריה הציבורית, מיום 15.4.2013, הובהר כי המבקש יוצג בערכאות הקודמות על ידי עורך דין מטעמה, וכי אין הסנגוריה הציבורית נוקטת במדיניות של הגשת ערעורים ובקשות רשות ערעור "באופן אוטומטי", בשם לקוחותיה. לאור זאת, הגיש המבקש דנן בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית משפט המחוזי, באופן עצמאי. עוד צוין בהודעה, כי מאז ניתנה החלטתו של בית משפט זה, לא פנה המבקש אל הסנגוריה הציבורית בבקשה לייצגו בהליך שבכותרת. פסק דינו של בית משפט השלום
- המבקש הודה, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן, הקובעות, כי ביום 4.9.2010, הוא ונאשם נוסף התפרצו לבית מגורים, שעה שבני המשפחה שהו בחו"ל, ושברו חלק מקיר הבית המצוי סמוך לכספת. בעקבות הודאתם, הורשעו המבקש, וכן הנאשם הנוסף בעבירות של התפרצות לבית מגורים בצוותא, לפי סעיף 406(א) ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); והיזק לרכוש במזיד בצוותא, לפי סעיף 452 ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.

4. ביום 24.9.2012, גזר בית משפט השלום בנתניה את דינו של המבקש, לאחר שהתקבל תסקיר שירות המבחן בעניינו. בתסקיר נאמר, כי למבקש, שלדבריו נגמל מהתמכרות לסמים בשנת 1995, עבר פלילי בגין עבירות אלימות ורכוש. יחד עם זאת, התרשם שירות המבחן כי מעורבותו העבריינית של המבקש, שהינו יליד 1964, בשנים האחרונות, קשורה "במצוקה מצטברת סביב הטיפול בילדים הצעירים, אילוצי הפרנסה ותחושת הקיפוח סביב פינוי מן הדיור הציבורי", וכי כיום הוא הגיע ל"מידה מסויימת של יציבות בחייו" ומועסק במסעדה. לאור האמור, המליץ שירות המבחן על הארכת תוקפו של המאסר המותנה, שהושת על המבקש במסגרת גזר דינו הקודם מחודש יוני 2009, ועל הטלת צו של"צ בהיקף שעות מצומצם, בנוסף לצו מבחן.

5. בית משפט השלום ציין בגזר דינו, כי לחובת המבקש 13 הרשעות קודמות בעבירות רכוש, אלימות וסמים, וכי המאסר המשמעותי האחרון, למשך 4 שנים, הושת עליו בשנת 1991, בגין ביצוע עבירות סמים, לרבות סחר בסמים. עוד הדגיש בית משפט קמא, כי העבירות, מושא בקשה זו, בוצעו כחודשיים לאחר שנדחה ערעורו של המבקש על גזר דין, אשר הושת עליו בתיק פלילי אחר, במסגרתו הורשע בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, סיוע בהתפרצות לדירה וסיוע לגניבה, עבירות אשר בוצעו בשנת 2008. בית משפט השלום עמד אף על חומרתן של העבירות דנן, אשר בוצעו בצוותא "תוך מה שנחזה כתכנון מוקדם ביוזעם שבעלי הבית שוהים בחו"ל ואת מיקום הכספת". עוד נקבע, כי מצוקה כלכלית אינה מצדיקה את ביצוען של העבירות, קל וחומר כאשר המבקש והנאשם הנוסף ביצעו בעבר עבירות דומות, ואף ריצו עונש מאסר בגיןן. בית משפט השלום הבחין, לעניין גזר הדין, בין המבקש לנאשם הנוסף, וקבע כי יש להתחשב בעובדה כי לנאשם הנוסף ששה ילדים קטינים, כשהגדול ביניהם הוא בן 8 שנים, ובעיקר בכך שהנאשם הנוסף מצוי בעיצומו של הליך טיפולי, בעוד שהמבקש "קיבל הזדמנות בעבר אך שב וכשל". יחד עם זאת, ומאחר שהמבקש גילה "התמתנות מה בשנים האחרונות", והתייצב באופן סדיר לעבודה, וכן לנוכח גזר דינו של הנאשם האחר, קבע בית משפט השלום, כי לא ימצה עם המבקש את מלוא חומרת הדין.

יצוין, כי במסגרת גזר דינו של הנאשם האחר, הוחלט להאריך את תוקפו של עונש מאסר מותנה למשך 4 חודשים, אשר הושת עליו בבית משפט השלום בנתניה בת"פ 14957-06-09, ביום 15.12.09, לתקופה של שנתיים. בנוסף, הוטל על הנאשם האחר צו פקוח של שירות המבחן למשך שנה. כמו כן, הופעלה התחייבות להימנע מהעבירה בסכום של 2,000 ₪, אשר הושתה עליו במסגרת התיק הקודם, והוא חוייב בתשלום קנס בסכום של 1,000 ₪, ובפיצוי בעלי הבית שנפרץ בסכום של 2,000 ₪.

לאחר בחינת כלל הנסיבות לקולא ולחומרא, נגזרו על המבקש 21 חודשי מאסר, מתוכם 9 חודשים לריצוי בפועל, והיתרה על תנאי למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירת רכוש מסוג פשע. כמו כן, הופעלו 8 חודשי מאסר על תנאי, אשר הושתו על המבקש, בבית משפט השלום בנתניה, ביום 8.4.2010, במסגרת ת"פ 3173/08. ארבעה חודשים הופעלו באורח חופף וארבעה חודשים במצטבר לעונש שהוטל, כך שבסיכומם של דברים, נדון המבקש ל-13 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו. עוד נגזרו על המבקש 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירת רכוש מסוג עוון, למעט החזקת נכס חשוד כגנוב; תשלום קנס בסכום של 1,000 ₪; ופיצוי בעלי הבית שנפרץ בסכום של 3,500 ₪.

6. המבקש ערער על חומרת העונש לבית המשפט המחוזי מרכז, כשהוא טוען לאפליה בינו לבין הנאשם האחר, וקובל על דחיית המלצות שירות המבחן בעניינו. לצורך הדיון בערעורו התבקש שירות המבחן להגיש תסקיר משלים אודות המבקש. מהתסקיר המשלים של שירות המבחן עלה, כי המבקש שב לטיפול ב"בית חוסן", היחידה העירונית לטיפול בנפגעי סמים, אך "בצד יכולת מסוימת לעמוד בקשר פרטני" עם מטפלו, הוא הציג "שיבושים בתפקודו במסגרת הטיפול הקבוצתי, בעיקר סביב איכות ההשתתפות וכן בסדירות התייצבותו למפגשים". שירות המבחן הדגיש, כי המבקש הסביר את הדבר בהתדרדרות במצבו הבריאותי "ואולם גם לאחר שחזר לטיפול גמילה הוא המשיך להציג שיבושים ביכולת לעמוד בדרישות המסגרת". באשר לקשר הפרטני, קבע שירות המבחן כי המבקש משתף את מטפלו בקשיים המשפחתיים. שירות המבחן הגיע למסקנה כי ריצוי עונש המאסר "עלול להסלים את המשבר בו נתונה המשפחה ומתוך כך את המשבר שבו יהיה נתון אליהו [המבקש-א.ש.]. לאחר שחרורו ממאסר". בסיום התסקיר, ביקש שירות המבחן לנסות וללוות את המבקש למוסדות השונים, כגון המוסד לביטוח לאומי, כדי לקדם את עניינו להמשיך ולעקוב אחר תפקודו במסגרת הטיפולית.

7. בית המשפט המחוזי דחה את בקשת המבקש לקבלת תסקיר נוסף בעניינו, שלישי במספר, וקבע כי בשל התפקוד הלקוי, עליו מצביע התסקיר המשלים, אין הצדקה לקבלת תסקיר נוסף, גם אם יתקבלו הסבריו של המבקש לשיבושים בקשר בינו לבין שירות המבחן. בפסק דינו, הדגיש בית המשפט את חומרת העבירות שביצע המבקש וכן את עברו הפלילי. יחד עם זאת, ולנוכח העובדה כי גם המבקש, כנאשם האחר, הודה בעבירות המיוחסות לו והחל בהליך טיפולי, ולאור נסיבותיו האישיות, סברה ערכאת הערעור כי הפער בין העונש שהושת על המבקש לבין העונש שנגזר על הנאשם האחר, מחייב התערבות מקלה בעונש.

לאור זאת, קיבל בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש על גזר הדין, וקבע, ביום 27.1.2013, כי בגין העבירות, מושא בקשה זו, ירצה המבקש 6 חודשי מאסר בפועל, חלף תשעת החודשים שנגזרו עליו בבית המשפט השלום, וזאת בצרוף 4 חודשי מאסר על-תנאי שהופעלו, כאמור, במצטבר, כך שהמבקש ירצה תקופת מאסר בפועל של 10 חודשים, בניכוי ימי מעצרו. יתר רכיבי גזר דינו של המבקש, כך נקבע בפסק הדין, יעמדו בתוקפם.

יצוין, כי בפסק הדין נקבע שעל המבקש להתייצב לריצוי עונש המאסר ביום 13.3.2013, וביום 24.3.2013, עם קבלת בקשת רשות הערעור שלפניו, קבעתי כי אין מקום לעכב את המשך ביצוע עונש המאסר.

הבקשה

8. במסגרת בקשת רשות הערעור, חזר המבקש על הטענות שהשמיע בפני ערכאת הערעור, והדגיש, כי אין הצדקה להבחנה העונשית בינו לבין הנאשם האחר, וכי על הערכאות הקודמות היה לקבל את המלצת שירות המבחן ושלא לכלול בגזר דינו, רכיב של מאסר לריצוי בפועל.
- דיון והכרעה
9. הלכה פסוקה היא כי בקשת רשות ערעור תתקבל במקרים חריגים בלבד, ורק אם זו מעוררת שאלה בעלת חשיבות ציבורית או משפטית נכבדה, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים לבקשה, או בנסיבות בהן מגלה הבקשה עיוות דין בעניינו של המבקש (רע"פ 1901/13 אופיר נ' מדינת ישראל (7.4.2013); רע"פ 2129/13 זכרי נ' מדינת ישראל (7.4.2013); רע"פ 7313/12 ביאדסי נ' מדינת ישראל (4.4.2013)).
- יתר על כן, בית משפט זה קבע, לא אחת, כי בקשת רשות הערעור אשר נועדה להשיג על חומרת העונש בלבד, תתקבל לעיתים נדירות ביותר, ורק אם הוכח כי גזר דינו של המבקש סוטה באורח קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות, או כי נפלה בו טעות מהותית (רע"פ 1973/13 חסן נ' מדינת ישראל (24.3.2013); רע"פ 74/13 חלילו נ' מדינת ישראל (17.3.2013); רע"פ 1756/13 תורג'מן נ' מדינת ישראל (10.3.2013)).
10. לאחר שעיינתי בבקשה ובצרופותיה, נחה דעתי, כי אין היא מצביעה על אחד מהטעמים המצדיקים את קבלתה. המבקש חוזר בבקשתו על הטענות שהעלה במסגרת הערעור לבית המשפט המחוזי, ואשר בגינם, החליטה ערכאת הערעור, להתערב במידת מה בעונש שהושת עליו, ולהקל בו. ההליך שבכותרת לא נועד לשמש כמעין "מקצה שיפורים", להליכים קודמים שהוגשו על-ידי המבקש (רע"פ 1439/13 קשת נ' מדינת ישראל (4.3.2013); רע"פ 575/13 סייגבר נ' מדינת ישראל (21.1.2013); רע"פ 9019/12 חטיב נ' מדינת ישראל (17.12.2012)).
11. למעלה מן הדרוש, אבהיר, כי לא נמצא טעם להתערב בגזר הדין שהושת על המבקש, גם לגופו של עניין. אכן, יש פער מסוים בין העונש שהושת על הנאשם האחר, אשר כלל הארכה של תקופת המאסר המותנה, לבין עונשו של המבקש דנן, העומד, בעקבות הערעור, על 10 חודשי מאסר בפועל, כולל הצטברות חלקית של עונש המאסר המותנה, שרביץ לפתחו של המבקש בגין תיק פלילי אחר. ואולם, על אף חשיבותו המרובה של עקרון אחדות הענישה, כבר נקבע על-ידי בית משפט זה, כי מלאכת גזירת העונש אינה בבחינת תרגיל מתמטי, וכי קביעת העונש ההולם תעשה בהתאם לנסיבותיו המיוחדות של כל נאשם ונאשם (רע"פ 9454/12 טקאטקה נ' מדינת ישראל (7.1.2013); רע"פ 5326/12 סיאם נ' מדינת ישראל (7.8.2012); ע"פ 5195/11 קריניאן נ' מדינת ישראל (28.3.2012)).

אכן, אין הבדל משמעותי בין עברו הפלילי של המבקש לזה של הנאשם האחר, ושניהם התנהלו תוך זלזול בהוראות הדין, והעדר מורא מהפרתו. למבקש 13 הרשעות קודמות, כאשר בגין אחת מהן, שעניינה עבירות סמים, הוא אף ריצה מאסר ממושך בכלא. הוא ביצע את העבירות, מושא הבקשה לרשות ערעור, בעת ריצוי עונש מאסר בדרך של עבודות שירות, בגין גזר דינו בתיק אחר, הנוגע, אף הוא, לביצוע עבירות רכוש, וכאשר עונש מאסר מותנה מרחף מעליו. לחובתו של הנאשם האחר, כפי שציין בית משפט קמא, עומדים 12 רישומים פלילים, כשרק שניים מהן הסתיימו ללא ההרשעה, ובגין הרשעתו האחרונה, בשל עבירת סמים, הוא נדון לשנת מאסר בפועל. יצוין, כי העבירה האחרונה בוצעה על-ידי הנאשם האחר במהלך תקופת מעצרו בתיק הנוכחי. אף הנאשם האחר לא נרתע מביצוע העבירות, מושא כתב האישום שלפניו, שעה שבהליך פלילי קודם, הושתו עליו עונש מאסר מותנה והתחייבות שלא לבצע עבירה, בגין ביצוע עבירה של החזקת נכס החשוד כגנוב.

עיקר ההבחנה בין השניים נעוצה במידת השתלבותם בהליך הטיפול. בית משפט קמא ציין בגזר דינו, כי במחצית השנה שקדמה למתן גזר הדין השתלב הנאשם האחר, שהוא יליד 1977, בקבוצת הכנה ואבחון ב"בית חוסן", וכשלושה חודשים לאחר מכן הוא החל ליטול חלק ב"תוכנית יום אינטנסיבית, הכוללת טיפול קבוצתי במשך 5 ימים ופרטני אחת לשבוע", כאשר הוא מוסר בדיקות שתן המעידות על נקיין מסמים. עוד הובהר כי שירות המבחן, כמו גם מטפלו, התרשמו, כי הנאשם האחר "נמצא בתהליך של שינוי, במסגרתו מביע רצון לדאוג למשפחתו וילדיו באופן חוקי ונורמטיבי". כפי שפורט בפסקה 6 לעיל, מצבו של המבקש, ככל שמדובר בהשתלבות בהליך טיפולי, שונה בתכלית.

הנה כי כן, השוני המשמעותי בין המבקש לנאשם האחר, ככל שעסקין באפיק השיקומי, הוא הטעם להחמרה בדינו של המבקש ולהקלה בעונשו של הנאשם האחר. משכך, לא מצאתי כי מדובר בהבחנה בלתי מבוססת ובלתי עניינית בין השניים, ולפיכך אין מקום ליתן למבקש רשות לערער, ולהתערב בעונש אשר הושת עליו.

12. אציין, כי בית משפט קמא אף נתן דעתו לעובדה, כי לנאשם האחר ששה ילדים קטינים, כשהגדול ביניהם הוא בן 8 שנים, והקטנות הינן תאומות אשר נולדו "זה מקרוב". ואולם, סבורני, כי לא היה מקום ליתן לשיקול זה משקל של ממש, משום שגם למבקש שלושה ילדים קטינים, כשהקטן הוא בן 3 שנים, וטוב עשתה ערכאת הערעור בקובעה, כי גם למבקש, כמו לנאשם האחר, "נסיבות אישיות לא קלות". עוד אדגיש, כי אף בראי השיקול השיקומי, העונש שנגזר על הנאשם האחר הינו, לטעמי, קל מדי. עם זאת, אין בכך כדי לכרסם במסקנה כי העונש שהושת על המבקש הוא, בסופו של יום, העונש ההולם והראוי, וזאת בהינתן עברו הפלילי; חומרת מעשיו והעובדה שהעבירות בוצעו על-ידו בעודו מרצה מאסר בעבודות שירות, בגין הרשעתו בעבירות דומות; וכן אי השתלבותו בהליך הטיפול, על אף מאמציו של שירות המבחן, בהקשר זה. 13. ראוי עוד להבהיר, כי העובדה, לפיה שתי הערכאות הקודמות בחרו שלא לילך בדרך שהתווה שירות המבחן, אף היא אינה מהווה עילה למתן רשות הערעור. כידוע, ועל אף חשיבות המלצותיו של שירות המבחן, גזירת הדין נעשית בידי הערכאה השיפוטית, וכפי שקבעתי במקום אחר: "עמדת שירות המבחן, אינה אלא אחד השיקולים העומדים בפני בית-המשפט בבואו לגזור את דינו של נאשם - לעיתים יאמץ בית-המשפט את המלצת שירות המבחן במלואה, לעיתים יאמץ אותה בחלקה ולעיתים ידחה אותה מכל וכל. כל עניין לנסיבותיו הוא, וכל מקרה יבחן לגופו, תוך מתן משקל ראוי להמלצות שירות המבחן [...]". (רע"פ 7257/12 סנדרוביץ' נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (18.10.2012)). וראו גם רע"פ 1810/13 פינטו נ' מדינת ישראל (20.3.2013); רע"פ 8671/12 אבו נ' מדינת ישראל (19.12.2012)).

14. לאור האמור לעיל, הבקשה למתן רשות ערעור נדחית בזאת. ניתנה היום, כ' באייר התשע"ג (30.4.2013).